

మా సూర్య మామయ్య చాలా విచిత్రమైన మనిషి. నిజంగా ఆయనవంటి వత్తురువుడు లేడు. కానీ, అదేభర్తమో, ఆయనకు ఆందరితోటీ పేవీలే వచ్చేది. ఇంకో చిత్రమేమిటంటే, హాయిగా కాలిమీద కాలేసుకు కూర్చున్నా జరిగిపోయ్యే అవకాశంఉండేకూడా, ఆయన ఏదో ఒకటి మీదవేసుకునేవాడు. ఏదో ఒక ఉద్యమం తలవెట్టేవాడు, వద్దు బాబో అంటున్నకొద్దీ మమ్మల్నుండర్నీ ఆందులోకి ఈడ్చేవాడు. ప్లానులన్నీ చాలాబాగా ఉండేవి. కానీ కార్యక్రమం ప్లానుప్రకారం నడిచేది కాదు. ఎక్కడో లోపం జరిగేది. ఆ లోపాలు దిద్దుకోబోలే ఇంకా లోపాలు జరిగేవి. తప్ప ఎవరినైనా, తిట్టన్నీ ఆయనే వడేవాడు. అంతటితో ఆ ఉద్యమం అంతరించి పోయ్యేది.

“నే మొదటే చెప్పాలా?” అని మా వెంకమ్మ త్రయ్య మంగళం పాడేది.

నిశ్చేవమంటి ఉద్యమం నీరు కారిపోవటం ఒకేత్రా, ఆవిడ మంగళం పాడటం ఒకేత్రాగా ఉండేది మా మామయ్యకు.

“హరిః ఓం అంటూనే నువు, ‘ఇదుగో నే చెబుతున్నా! ఇదుగో నామాట వినండి!’ అంటూ అక్షింతలు వెయ్యకపోలే అంతా చక్కగానే వెళ్లిపోను,” అని మా సూర్య మామయ్య వెంకమ్మ త్రయ్యతో అనేసి చివరమాట తనది చేసుకునేవాడు.

నాకు తెలిసినంతవరకూ మా మామయ్య ఆరంభించిన మొదటి ఉద్యమం ఉమావలీవైద్యం.

1923 లో అనుకుంటూ, ఓ నాడు ఆయన నన్ను పిలిపించి, “ఒరే, కాశీ, నిన్న నేం జరిగిందనుకున్నావు? నాకు తగని వేడిచేసి కళ్ల మంటలుగా ఉంటే, ఆట్లా కూరలు కొనటానికి పోతూ మన రాఘవయ్య గారింట్లోకి వెళ్లి, రాఘవయ్యతో కళ్ల మంటలుగా ఉన్నాయి, ఏమన్నా మంచివ్వవయ్యా అన్నా—” అని చెప్పసాగాడు మా సూర్య మామయ్య.

“కాస్త మజ్జిగ తాగలేక పోయినావా? అదే తగ్గేదిగా?” అన్నాను.

“చెప్పేది సాంతం వినవేం? అప్పుడు రాఘవయ్య ఏం చేశాడనుకున్నావు—”

“ఓం చందారమాత్రలు నోట్లో వేసిఉంటాడు.”

“నే చెబుతున్నాగా?”

“నువు నన్నడిగితే చెప్పాను.”

“నేను నిన్నేమీ అడగలేదు. చెబుతుంటే నువ్వెట్టం వచ్చావు.”

“నన్నడిగావు.”

“లేదు,”

“అడిగావు.”

“అది అడగటంకాదు.”

“అయితే చెప్ప.”

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

'ఆ మా తర్లు నోట్లో వేసుకున్నానో లేదో కళ్ళమంటలు కాస్తా ఇట్టే తీశాయి. ఏం చిత్రంరా ఈ ఉమావతి మా తర్లు!'

'నాక్కూడా ఎప్పుడన్నా కళ్ళమంటలెత్తితే ఉన్నట్టుండి ఇట్టాగే పోతాయి.'

'నీ మొహం! నీకసలు ఉమావతి సంగతి తెలియనే తెలియదు. నన్ను బాగుపయ్య ఎన్ని ప్రశ్నలు వేశా దనుకున్నావు! సుబంధం లేని ప్రశ్నలు. కళ్ళమంటా, నెప్పా? తీపా, మంటా? అన్నం నయిస్తుందా? ఏం తినబుద్ధి ఆవుతుంది? కలలు వస్తాయా? ఏం కలలు? ఈవిధంగా ఆర గంటల చంపాడు. చంపితే చంపాడు నెప్పికాస్తా చేత్తో తీసేసినట్టు పోయింది.'

'నెప్పా, మంటా?' అన్నాను.

అప్పటి కా విషయం అంతటితో పోయింది.

నాకేదన్నా మంటగాని, నెప్పిగాని, తీపుగాని, పోటుగాని వస్తే ఆమందూ, ఈమందూ వేసుకోక వెళ్ళి రానువయ్య దగ్గర ఉమావతి మా తర్లు తీసుకోమని మా మామయ్య నన్ను మరీ మరీ హెచ్చరించాడు.

ఒక సెల గడిచింది. ఒకరోజు మా వెంకమ్మ తయ్య సాతో లబోమని గోలపెట్టింది.

'ఎట్లారా ఈయనతో?' అన్నదావిడ, నాకు ప్రశ్నలు వెయ్యలూనికి మంచి అవకాశం ఇస్తూ.

'ఏమిటి? ఏం చేస్తున్నాడు?'

'అస్తమానం ఆ దిక్కుమాలిన పుస్తకాలు ముందేసుకుని రాత్రిపగలూ అదే పారాయణ. స్నానానికి లేవరు, భోజనానికి లేవరు. పిలిస్తే చలకరు. పలికినా కదలరు. చూస్తాను, చూస్తాను, ఆ పుస్తకాలూ, ఆ వెధవమందులూ వీధిలోకి తిరవాటిస్తాను. వాళ్ళ మండిపోతోంది.'

నా కింకా ఆర్థం కాలేదు.

'ఏం పుస్తకాలు? ఏం మందులు?'

'సారి, నువ్వింకా చూడలేదా ఏం? నాలావు పుస్తకాలు. రామాయణ భారతాలంత లావున్నాయి. తిరగేసి చూస్తునుగదా వాటినిండా అవాకులూ చవాకులూనూ. ఎక్కడ తీసి చదివినా పొట్ట ఉబ్బిరింపులూ, రుతుస్రావాలూ నానా వచ్చి బద్దలూనూ. వాటి వెంట ఆ బల్లి గుడ్డు మా తర్లు. వాటిల్లా మందే ఉండదుట, రోగాలు

తక్కిన నయమవుతాయిట! కమ్మని రోగాలూ, తియ్యటి మందులూ! రాతా రాక!'

నా కిప్పు డర్లమయింది. 'మామయ్య ఉమావతి వైద్యం చేస్తాడా ఏమిటి?' అంటూ ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళాను.

సూరయ్య మామయ్య ఉత్తరపు వేపుగదిలో కిటికీదగ్గరిగా మడతమంచం వేసుకుని శ్రద్ధగా ఏదో పుస్తకం తిరగేస్తున్నాడు.

'రారా, కాశీ! ఈ ఉమావతి వైద్యం ఉండే, దీన్ని మించిన వైద్యంలేదు. ఇది ఒకటి నిజంగా శాస్త్రీయమైన వైద్యం. మిగిలిన మందులన్నీ రోగాలు పెంచేవేగాని నయం చేసేవి కావు. మరీ ఈ ఆల్లోపతి వైద్యులున్నారే, వాళ్ళ మనుషుల్ని నిష్కారణంగా చంపేస్తున్నారు. ఈ పుస్తకాలు నువుకూడా చదువు' అన్నాడు ఆయన.

ఆయనకు ఈ ఉమావతి వైద్యం వ్యాధి లాగా అంటుకున్నది. ఒకవ్యసనం వాతపడ్డవాడల్లే, మా మామయ్య ఆ పుస్తకాలలో విషయాలూ నాకు అతులేకుండా చెబుతూఉంటే ఆయనవ్యాధి నాకుకూడా అంటుకున్నది.

ఆయనకా పసిపాటా లేదు. నాకా, వేసవి శలవలు, అసలే పసిపాటా లేదు. ఇద్దరమూ రోజూ కలిసి పుస్తకాలు తిరగేసేవాళ్ళం. తరుణ వ్యాధులూ, దీర్ఘ వ్యాధులూ, వ్యాధిలక్షణాలూ, లక్షణాలను అణచటమూ, లక్షణాలలో మార్పు, మందులూ, విరుగుట్టూ, మందులలో పోలికలూ, ఉద్రేకోపశమనాలూ, మానసిక లక్షణాలూ మొదలైనవి దాదాపు కంతస్థం చేశాం.

'మామయ్యా, నునం ఈ మందులతో ఆందర్నీ డంకెత్తిచేద్దాం' అన్నాను.

కాని మాకు అవకాశాలు చిక్కలేదు. ఇంట్లో మా వెంకమ్మ తయ్యలూటి ఆసుపత్రి ఉండి ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఆవిడకు ఎప్పుడూ శరీరంలో ఏదో ఒక భాగంలో ఏదో ఒక బాధ ఉంటూనే ఉంటుంది. కాని ఆవిడ 'వెధవ బల్లిగుడ్డు మా తర్లు తినను, ననేమిరా' అన్నది. వైవెచ్చు వాటిని బావిలో కుమ్మరించేస్తా నన్నది.

'మామయ్యా, నిజంగా ఆవిడ మా తర్లు బావిలో కుమ్మరించేస్తే మందులన్నీ మిలియను, మిలి

నును పొటెస్సీ అవుతాయి కాదూ? ఆనీట్ల తాగితే ఆన్నిరోగాలూ పోవుతా? అన్నాను ఆమాయికంగా.

‘అన్నీ కలిపి కుమ్మరిస్తే ఒకదానికొకటి ఎరుగుడైపోవుతా? అన్నాడు మా మామయ్య ఆనుమానంగా.

‘పోనీ, వినక్కువామికావో వేస్తే?’ అన్నాను. ఏమవుతుందో మామయ్య ఊహించలేక పోయినాడు. ఆసంగతి నేను గ్రహించకుండా ఉండటానికి, ‘ఛీ, ఛీ అట్లా ఎన్నడూ పొటెస్సీ ఇవ్వరాదు’, అని నానోరు మూశాడు.

మా అత్తయ్యేమో నహాయం నిరాకరించింది. మా మామయ్య రెండోకూతురు రవిణికి రోగమూ రొమ్మా లేనేలేదు. దిమ్మిస చెక్కల్లే ఉంటుంది. ఆకలయినప్పడల్లా జాడీలోనుంచి పట్టెడు ఆవ కాయ తీసి తింటుంది. దాని కేం చెయ్యదు- దాని కున్న జబ్బుల్లా ఒకటే—తిక్కముండ. అది కంచంలో ఒకేసారి వంకాయకూరూ, దోసకాయ పచ్చడి, పప్పు, పులుసూ, నెయ్యి, మజ్జిగా కుమ్మరించుకుని జుర్రటం నా కళ్ళారా చూశాను. అదేమిటే అంటే, “కడుపులో కలవ్వా?” అని అడిగింది.

“మామయ్య రవిణి తిక్కకేమైనా మందుం దా?” అన్నాను. పుస్తకాలు తిరగేశాం. ఏమీ మందు తట్టలేదు.

నాకు ఈ మా పతీ వైద్యంనూస్తే నిరుత్సాహం కలగసాగింది.

“మామయ్యా, ఈ వైద్యం చదవటానికి బాగుంది గాని చెయ్యటానికి వీలుకాదేమో,” అన్నాను.

“అదేంరా?”

‘అందులో రాశారే ఆ మానసిక లక్షణాలు ఎవరికన్నా ఉంటయ్యా? తాను శరీరంనుంచి వేరైనట్టు భావన, తాను గాజుతో చేయబడినట్టు భావన, వస్తువులు సగము మాత్రమే కనపడుట, అంటూ రాస్తారే, ఎవరికన్నా ఇటువంటి జబ్బు లుంటయ్యా?’

‘ఎక్కడో, ఉంటాయి. లేకపోలే రాయరు,’ అన్నాడు మా మామయ్య. ఇంతలో సూపట వడింది. మా మామయ్య పెద్దమాతురు నరుడు తన మొగుడికి వంటా సరిగా ఉండటం లేవనీ, తిని తిరుగుతున్నా చిక్కిపోతున్నాడనీ, మందు పుచ్చుకోమంటే పుచ్చుకోడనీ ఉత్తరం రాసింది.

సూరయ్య మామయ్యకు ఈ ఉత్తరం చూడ గానే కళ్ళు మెరిసినాయి.

‘ఒరే, కాశీ, నరుసు మొగుడి కేం మందిద్దా మంటావు?’ అన్నాడు.

‘ఇంకా సందేహమెందుకు, మా మయ్యా? ఆర్యైనికం ఆల్పం,’ అన్నాను.

‘నీకూ అట్లాగే తట్టిందిగదా? తియ్యి ఆర్స్ ఆఫ్ 30.’

ఆ మందు మూడు పొట్టాలు కట్టి మంచి నీళ్ళలో కలిపి ఇవ్వమని నరుసుకు ఉత్తరం రాస్తూ కవరులో పెట్టి పంపాడు.

మూడో రోజుకల్లా నరుసు దగ్గర్నుంచి జవాబువచ్చింది. మా మామయ్య చదివి వినిపించ సాగాడు.

‘మూడు పొట్టాలు మంచి నీళ్ళలో కలిపి ఇచ్చాను. ఆయనది మనోవ్యాధి. మనోవ్యాధి కెక్కడన్నా మందుంటుందా? తనకింక రెండేళ్లే అయిర్దాయం ఉందని ఆయనికి బెంగ పట్టుకుంది. మాటిమాటికీ, ఇక నే రెండేళ్లకన్న బతకనూ అంటూ కంటిసిరు పెట్టుకుంటారు.’

‘ఎంత పొరపాటు చేశాం, మామయ్యా? ఆయనకి ఎవ్వరైతూగాని, అర్జంటం నిట్ గాని ఇవ్వాలిసింది,’ అన్నాను ఆడ్డోస్తూ.

‘ఇంకా వినూ,’ అంటూ మామయ్య చదవ సాగాడు. ‘ఎప్పుడూ మన్నులిన్న పామల్లే కూచుంటారు—’

‘మాశావా? ఆర్స్ ఆఫ్ 30 అందోళ్లన ఉండాలి,’ అన్నాను మళ్ళీ.

‘ఎవడో దిక్కుమాలిన జ్యోతిష్కుడు ఆయనలో రెండేళ్ళకి గండం ఉందని చెప్పాడుట. ఇది మాకొంప తీసింది...’

ఏం చెయ్యాలో నాకూ మా మామయ్యకూ పాలుపోలేదు. నరుసు మొగుడు చావు భయంతో తీసుకుంటున్నాడు. దానికి చాలా మందులున్నాయి. ఆర్స్ ఆఫ్ 30కూడా ఉంది. కాని ఇతర లక్షణాలు తెలిస్తేగాని ఏమీ చెయ్యటానికి లేదు.

ఇంతలో మరో రెండురోజులకు నరుసు మళ్ళీ ఉత్తరం రాసింది—అకస్మాత్తుగా తన మొగుడు ఎప్పటిలాగా అయినాడని.

‘మందు పని చేసింది!’ అన్నాడు మామయ్య.

‘చేసింది!’ అన్నాను.

‘వైద్యమంటే అట్లా ఉండాలి,’ అన్నాడు మామయ్య.

‘ఉండాలి!’ అన్నాను.

‘ఉమావలీ అంటే మజాఖా?’ అన్నాడు మామయ్య.

‘మజాఖా?’ అన్నాను.

ఇక మామయ్యకు వైద్యం వచ్చింది. నాకూ వచ్చింది. మందుమాట ఎట్లాఉన్నా మేం చేసిన ఈ చికిత్సను గురించి, ఉమావలీ వైద్యం యొక్క ప్రత్యేక లక్షణాలను గురించి మేం అందరిదగ్గిరా ప్రచారం ప్రారంభించాం.

అనేకమంది మాదగ్గిర మందులు పుచ్చుకో వడం మొదలుపెట్టారు.

ఈ దశలో మాకు అంతా అన్నివరీక్షే. రోగులు తమ లక్షణాలు సరిగా చెబుతున్నారో లేదో తెలియదు. మా మందు తీసుకుని ఎవరన్నా జబ్బు తగ్గలేదంటే—అన్నవాళ్లు చాలామంది లేకపోలేదు—వాళ్లు ఉమావలీ వైద్యానికి అపఖ్యాలి చేకూర్చుటానికి అబద్ధం అడుతున్నారేమో అనిపించేది. మాకు ఎవరు క్రతువులో, ఎవరు మిత్రులో తెలిసేది కాదు. ఎవరికైనా మందు పనిచేసినట్టు దాఖలా ఇస్తే మాకు చెప్పరాని సంతోషం కలిగేది. అట్లా జబ్బు నయం చేసుకున్నవాళ్లు ఉమావలీ మందుల ప్రభావాన్ని గ్రహించినట్టు కనిపిస్తే మా అనందానికి హద్దే ఉండేది కాదు.

రోగాలు నయంచెయ్యటం కంటే కూడా పంచదారమాత్రం ప్రభావాన్ని ప్రచారంచేసి మేం పుచ్చుకున్న మతాన్ని ఇతరుల కివ్వటంలో మాకెక్కువ ఉత్సాహం ఉండేది.

ఎవరన్నా మా దగ్గిర మందు తీసుకుని, “కాస్త తగ్గిందా?” అని మేం అడిగితే “ఆ, మీ భ్రమగాని ఆ మందులతో రోగాలు నయమవుతయ్యా?” అని జవాబిచ్చినప్పుడు మాకు పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చేది.

ఆగ్రహం మాటకువస్తే మమ్మల్ని అవహేళన చేసేవాళ్ళను ఏకంగా చంపిపారెయ్య బుద్ధి అయేది.

“ఇదుగో, కాశీ! మీ మామయ్య నడిగి వీదన్నా నాలుగు మాత్రలు పెట్టరా, తియ్యగా!” అని అడిగే నాస్తికులు మాకు దావరించేవాళ్లు.

కాని మా కొక్కటే వైద్యం: నిజం దాగదు; ఉమావలీ వైద్యంలో ఏమన్నా పని ఉంటే అది ఏనాటికైనా బయటపడి తీరాలి. మా వైద్యాన్ని మెచ్చుకుని ప్రచారం చేస్తున్న

చారి సంఖ్య జాప్తి ఆవుతున్నట్టు మాకు దాఖలా ఉంది.

ఒక్కొండుకు మాకు చాలా చిరాకుగా ఉండేది. హేయమైన ఎలాంటిమందులు ఏళ్ళకరబడి పుచ్చుకునే పాషండులు మా మందు ఒక్కడోను పుచ్చుకుని, “ఏం వైద్యం! వెధవవైద్యం! రోగం ఒక్క రవ్వయినా తగ్గలేదు,” అనే వాళ్ళు.

ఒకసారి ఒకావిడికి వెద్దవెట్టున జ్వరం వచ్చింది. ఆవిడకొడుకు ఊట్లో లేడు. మా మామయ్యను పిలిపించింది. నేనూ వెంట వెళ్లాను జ్వరమూ, దగ్గు, దాహము ఉంది.

మా మామయ్య ఆవిణ్ణి ప్రశ్నించాడు. ఆవిడ చిరక్తి సమాధానా లిచ్చింది. కాసి అపరిమితమైన దాహం ఉందని తెలుసుకున్నాం.

‘బ్రయోనియా!’ అన్నాడు మా సూరయ్య మామయ్య తన చూపుడు వేలెత్తి.

‘బ్రయోనియా!’ అన్నాను నేను కూడా సామాపుడు వేలెత్తి.

మా ఇద్దరి మొహాలమీదా తాండవమాడిన చిరునవ్వుమాస్తే ఆవిడ వ్యాధికి ఆయువుచెల్లిందని ఎవరైనా గ్రహించి ఉండురు.

నేను దాబ్బుక పరుగెత్తుకొనిపోయి ‘ట్రై30’ సీసా తెచ్చాను. ఆవిడకు డోసు వేశాం. మరో నాలుగు పొట్టాలు కట్టి రోజుకు మూడు డోసులు వంతున వేసుకోమన్నాం.

మర్నాడు సాయంకాలం మందు పట్టుకుని వెళ్లాం.

‘ఏనుడీ, ఎట్లా ఉంది?’ అన్నాడు మా మామయ్య. ‘బాగా ఉందని నీనోటిమీదిగా అను. విందాం!’ అన్నట్టుగా.

ఆవిడ భయంకరంగా మూలుగుతూ, హీన స్వరంతో ‘బా-గా-నే-ఉంది’ అన్నది, తల పక్కకి తిప్పేసుకుని.

నాకేమో ఆవిడమాట నమ్మ బుద్ధి అయింది గాని, ఆవిణ్ణి చూస్తూంటే ఎందుకో భయం వేసింది.

‘మందు మారుద్దామా, మా మయ్యా?’ అన్నాను.

‘ఎందుకరా, ఆవిడ బాగానే ఉందంటుంటే?’ అన్నాడు మా మామయ్య.

సరే మరో నాలుగుపొట్టాల మందిచ్చి వచ్చే శాం. మర్నాడు పొద్దున నేను వెళ్లేసరికి ఆవిడ కొడుకు యమకింకరుడల్లే వచ్చేశాడు. ఆవిడికి

రాత్రినువీ కళ్లెలా రక్తం వడుతున్నదిట! నా గుండె అగినట్టయింది.

నేను వచ్చిన కాస్తేపటికే డాక్టరు వచ్చే కాడు, గొట్టంలోవహా. గొట్టంపెట్టి ఆవిడ వీపంతా పరీక్షించాడు. 'స్యమోనియా,' అన్నాడు.

ఈమాట వినగానే కొడుకు నివ్వతొక్కిన శోకల్లే అయిపోయి, 'ఇంకా నయం! చచ్చి పోవలిసిందానివి! మంచి డాక్టర్లు' నిలుచు శోరూ? స్యమోనియా ఏమిటి! సూరయ్య మందివ్వట మేమిటి! ఈ సూరయ్యను ఎరెస్టు చేయిస్తాను,' అని పేలాడు.

నాకు వై ప్రాణాలు వైనే పోయివై.

'వీం వర్షాలేదు. స్యమోనియా తిరుగు ముఖంపట్టింది. ఇంజెక్షను ఇస్తాను,' అన్నాడు డాక్టరు.

నే నింటికి వచ్చి మామామయ్యతో ఇదంతా చెప్పాను. ఆయన తోణకలేదు.

'స్యమోనియాకు బ్రై ఇవ్వాలి. మన మందే పనిచేసింది,' అన్నా డాయన.

ఇది మా తప్పే. ఊరంతా మేమే ఆవిడకి స్యమోనియా తెప్పించి ఆవిణ్ణి చంపటానికి ప్రయత్నించినంత ప్రచారం జరిపింది. లోకులు కలుగాకులు అన్నమాట అబద్ధమా!

ఈ సమయంలోనే నరుసు మొగుణ్ణి గురించి మరోవార్త వచ్చింది. వాడు మారినమాట నిజమే గాని ఆమాయ మే మనుకొన్నంత సంతోషకరమైనదికాదు. వాడు ఆస్తియానత్తూ ఒక్కొక్కరవ్వే ఆపేసి ఇష్టంవచ్చినట్టు ముండలకి తాగుడుకి తగలేస్తూ దీపం వెలిగినట్టు వెలుగు తున్నట్టు. రెండేళ్లకంటే ఆయుర్దాయం లేవనే భయం చివరకు వాణ్ణి ఈవిధంగా చేసింది. మే మిచ్చిన ఆర్స్ ఆల్స్ ఏంచేసింది మాకిచ్చాడు తెలియలేదు!

మా మామయ్యకు ఉమావతి వైద్యంమీద మెల్లిగా విముఖత్వం కలగసాగింది. ఎందుకు కలగదూ! మేము నయంచేసిన స్యమోనియా కేసుకు మాకు కానీ ముట్టలేదు గాని స్యమోనియా అనిచెప్పిన వైద్యుడికి పాతికరూపాయలు ముట్టినయి.

అసలు మాకు డబ్బెక్కడ ముట్టింది? ఉల్కాగా మందు పుచ్చుకునేవాళ్ళు, ఉచితంగా వస్తోందిగదా అని పుచ్చుకునేవాళ్ళు, చిల్లర రోగాలకు పుచ్చుకునేవాళ్ళూ మమ్మల్ని కాల్యుకు తినసాగారు. మా మామయ్యను వేళగానివేళ ఎవరో రమ్మని ఫిలుచుకుపోవటమూ, ఈయన అచ్చిఉన్నట్టు పోయి మందులివ్వటమూ, రోగం కుదిరిలే కుప్పవ్రశంనను పొందటమూ, నయం కాకపోలే శాపనార్థాలు వడటమూ, చిన్నజబ్బులకు మావగ్గిర ఉమావతి మత్తర్లు తీసుకునేవాళ్ళే కాస్త పెద్దజబ్బుచేస్తే ఏ ఎల్లావతీవాణ్ణో తీసుకొచ్చి వైద్యంచేసుకుని డబ్బు ఇచ్చుకోవటమూ, ఇదంతా చూసి మా వెంకమ్మత్తయ్య భరించలేకపోయింది.

'మిమ్మల్ని చూసి అంథా నవ్వుకుంటున్నారు! కోరినిచేసి ఆడిస్తున్నారు! మీకీ దిక్కుమాలిన మందులతో ఇల్లూ, వాకిలీ, పెల్లం, పిల్లలూ ఏమీ అక్కర్లేకండా పోయింది! మీకామాత్రం జ్ఞానంలేదుటండీ!' అని ఆవిడ నూటి పోటీలు తగిలింది.

నరుసు మొగుడికి మేమేదో మందుపెట్టి నరుసుకావరం కాస్తా గోతిలో తోకామని కూడా ఆవిడ తననోటిమీదుగా అన్నదంటే నమ్మండి. మా మామయ్య ఉమావతి ప్రభావం ఆవిడకి రుజువుచెయ్యటంకోసమని నరుసు మొగుడికి మందుపొట్టాలు పంపినమాట బయటపెట్టేవాడు మరి. అది పెద్దపొరపాటే అయింది.

ఇట్లా ఉండగా మా మామయ్యకే కాస్తజబ్బుచేసింది. మందేసుకున్నాడు జబ్బు ఎక్కవయింది. ఇంకో మందేసుకున్నాడు. అది వేసుకున్న ఆయిదునిమిషాలకి అసలు మందులట్టి ఆ ఆసలు మందేసుకున్నాడు - విరేచనాలు లంకించుకున్నయి. పుస్తకాలు తిరగేశాడు. ఏమందు చూసినా తనకు పనికొచ్చేటట్టుగానే కనిపించింది. వైద్యం చేసేవాడికి—ముఖ్యంగా ఉమావతివైద్యం చేసేవాడికి—ఇంతకన్న దుస్థితిలేదు. తోచిన మందులల్లా వేసుకున్నాడు. మంచాన పడ్డాడు.

మా ఆత్మయ్య నన్ను, 'వారే కాశీ! మీ మామయ్యకు నయమయేదాకా మా గడవ

తోక్కిలివా కాళ్లు విరగేస్తా!' అని నాకు అల్లి మేటమ్ ఇచ్చింది.

అరోజే అల్లోపతీ వైద్యుడు మా మామయ్య ఇంట అడుగుపెట్టాడు—గొట్టంతో సహా! ఏదో మందు రాసిచ్చాడు. రెండు రూపాయలు ఫీజు పుచ్చుకుని వెళ్ళాడు. మా అత్తయ్య మందు తెప్పించి బలవంతా న మా మామయ్యచేత తాగించిందిట. ఆవిషం ఆవిధంగా ఆయన వారం రోజులు తాగాక మళ్ళీ మంచంలో లేచి కూర్చున్నాడు. ఆయన పూర్తిగా కోలుకునేటందుకు బాగా నెలపట్టింది.

ఆయన లేచి కూర్చుంటున్నాడని విని నేను వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను.

'చంపేసిందిరా, మీ అత్తయ్యా! నాపాలి టికి యమధర్మరాజుల్లే వచ్చి నాచేత విషాలు మింగించాడు. ఒక్కడోసు నక్కు కింపట్టుకురా, నాయనా!' అన్నాడు.

ఇంకా నక్కు కింపట్టుకుంది? మా అత్తయ్య మందులన్నీ పారేసి, పుస్తకాలు పొయిలో వేసేసింది.

అంతటితో మా మామయ్య వైద్యం అయిపోయింది. కాని చింతించవలసిన విషయమేమంటే, ఇది జరిగిన ఆరునెలలకే రాధాకీష్టయ్య మా పూళ్ళో ఉమాపతీవైద్యం ఆరంభించాడు. అడ్డమైన రోగాలూ ఇట్టే నయంచేశాడు. రెండు చేతులా డబ్బు గడించాడు. మాపూళ్ళో అల్లోపతీ వైద్యులందరికీ రాధాకీష్టయ్య పేరు చెబితే మంట. ఆయన్ను, ఉమాపతీ వైద్యాన్ని వాళ్లు అడిపానేమాట లిన్ని అన్నీకావు. వాళ్ళనోట రాధాకీష్టయ్య కరక్కాయ కొట్టాడు. వాళ్లు విళ్ల తరబడి నయంచెయ్యకుండా ఉన్న కేసుల్ని వారాలమీద కుదిర్చాడు.

మాడిళ్ళో ఉమాపతీవైద్యం ఇంటింటా వెలవటానికి కారణం రాధాకీష్టయ్య. ఆయన్ని పొరుగురువాళ్లు కూడా పిలుచుకుపోతూ ఉంటారు.

'నిజంగా ఉమాపతీవైద్యమే వైద్యం. రాధాకీష్టయ్య మందిస్తాడు చూడూ! దానికి తిరుగుందా?' అంటారు డిజిల్లోవాళ్ళు.

సూరయ్యపేరు తలిచేవాడు లేడు. అందరిళ్ళలోనూ 'చెట్టు' ఉన్నది గాని సూరయ్య ఇంట్లో లేదు.

ధాన్యంకొనుబడి : మిల్లరు

గుడిపాటి శ్రీహరికృష్ణ

అహారధాన్యాలకొరత నేటి సమస్యలలోకల్లా ప్రధానమైంది అనేది ప్రతిఒక్కరూ ఒప్పుకొంటున్నదే. కాని లభించినపంటను సక్రమంగా పొగుచేసుకోవడం, వీలుగా పంపిణీచేయడం మట్టుకు అనుకున్నంత విజయవంతంగా కొనసాగటంలేదు. అటు ప్రభుత్వం, ఇటు ప్రజలు కూడా జవాబుదారీ పడవలసిన అగత్యంపున్న మాట వాస్తవం. ఈనాటి పరిస్థితినిబట్టి ప్రభుత్వమే ఒక నిర్దిత విధానాన్ని అనుసరించటానికి సాహసించలేకపోతోంది సరికదా, రైతాంగాన్ని నొప్పించే విధంగా తన ఉద్యోగులు వ్యవహరించేసితిలోవుంటే చేతులు

ముడుచుకొని కూర్చుంటోందనే భ్రమను, తాను ఊరుకోవడం మూలంగా కలుగజేస్తోంది.

రైతాంగంవద్దవున్న మిగులు ధాన్యాన్ని ఏప్రిల్ నెలాఖరులోగా ప్రభుత్వపు ఏజెంట్లకు అంటే స్థానికంగా వున్న మిల్లర్లకు అమ్మవలసినదిగా హుకుం. నన్న కారు రైతాంగంలో ముప్పాతిక చూడుపాళ్ల పంటకట్టాలలోనే తనును కావలసినది పోగా మిగిలిన ధాన్యం ఆమ్మేనే వున్నారు. ప్రస్తుతంలో వున్న రైతాంగంలో దాదాపు నూటికి తొంభై మంది వెద్ద ఆసాములే అన్నది గుర్తించక తప్పదు. వీరు ఇంతవరకూ అమ్మకుండా ఉన్నది, ధర

Source: Press Academy Website, Telugu Swatantra Magazine, May 1949

Disclaimer: This **SELECTIVE** topic/article/write-up of Ko.Ku gaaru is nostalgic. It has been posted here to increase the availability of some rare, forgotten and precious material for appreciation by a wider audience.

No intention what so ever of copy right violation is involved.

Request for removal of any copyrighted material, by the owner, will be promptly complied with due apologies.

Maganti Vamsi Mohan
<http://www.maganti.org/>